

A szociális hozzájárulási adófizetési kötelezettség

Az egyes adótörvények és azzal összefüggő egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi CLVI. törvény¹ IX. Fejezete alapján a kifizetőt a természetes személlyel fennálló egyes jogviszonyaira, az egyéni vállalkozót, a mezőgazdasági őstermelőt e jogállására tekintettel (saját maga után), más személyt a törvény külön rendelkezése alapján, – a társadalmi közös szükségletek fedezetéhez való hozzájárulás kötelezettségének megfelelően – szociális hozzájárulási adó fizetés terheli. Ez a tájékoztató a szociális hozzájárulási adó fizetéséhez kapcsolódó szabályok megismeréséhez, és értelmezéséhez kíván segítséget nyújtani.

1. Az adó alanya

Az adó alanya:

- a kifizető²
- az egyéni vállalkozó, ide nem értve a saját jogú nyugdíjas egyéni vállalkozót, és az özvegyi nyugdíjban részesülő olyan egyéni vállalkozót, aki a rá irányadó öregségnyugdíj-korhatárt már betöltötte;
- az a mezőgazdasági őstermelő, aki a társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló törvény (a továbbiakban: Tbj.) alapján mezőgazdasági őstermelőként járulékfizetésre kötelezett.³ Nem minősül adóalannak a mezőgazdasági őstermelő abban az adóévben, amelyet megelőző adóévben a személyi jövedelemadóról szóló törvény alapján mezőgazdasági kistermelőnek minősült, kivéve, ha külön törvény rendelkezése alapján az adóévre magasabb járulékalap választásáról tesz nyilatkozatot.

Kifizető: a természetes személlyel a törvény rendelkezése alapján adófizetési kötelezettséget eredményező jogviszonyban álló másik személy.

Adóalannak minősül a belföldön állandó lakóhellyel, szokásos tartózkodási hellyel, székhellyel nem rendelkező kifizető (a továbbiakban: külföldi kifizető) is, ha a vele adófizetési kötelezettséget eredményező jogviszonyban álló, magyar szociális biztonsági jogszabályok hatálya alá tartozó természetes személy a munkát

¹ A továbbiakban: Szocho tv.

² Nem azonos az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény (a továbbiakban: Art.) szerinti kifizető fogalmával!

³ A Tbj. szerint biztosítottak nem minősülő mezőgazdasági őstermelő tehát nem alanyanya szociális hozzájárulási adónak, ilyen jogcímen adó fizetésére nem köteles.

Magyarországon, vagy a szociális biztonsági rendszerek koordinálásáról szóló közösségi rendelet hatálya alá tartozó másik tagállamban végzi. Ha a külföldi kifizető a törvényben meghatározott kötelezettségei teljesítését elmulasztja, akkor a vele adófizetési kötelezettséget eredményező jogviszonyban álló természetes személyt kell kifizető alatt érteni.

Az adófizetési kötelezettséget eredményező jogviszonyban elrendelt kirendelés alapján foglalkoztatott természetes személlyel fennálló jogviszonyra tekintettel fizetendő adó alanya a kirendelést elrendelő kifizető. A természetes személyt a kirendelés alapján foglalkoztató személy minősül azonban (kifizetőként) az adó alanyának, ha a kirendelést elrendelő kifizetővel megállapodott arról, hogy a természetes személy foglalkoztatásához kapcsolódó munkabér és közterhek őt terhelik.

Az adófizetési kötelezettséget eredményező jogviszony alapján munkaerő-kölcsönzés keretében kölcsönbe adott munkavállalóval fennálló jogviszonyra tekintettel fizetendő adó alanya a kölcsönbe adó kifizető. Ha a kölcsönbe adó külföldi kifizető, az adó alanyának a munkavállalót kölcsönbe vevő személy minősül.

Több munkáltatóval létesített munkaviszony⁴ esetén kifizető az adózás rendjéről szóló törvény⁵ szerint meghatározott munkáltató.

Saját jogú nyugdíjas: az a természetes személy, aki

1. a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló törvény⁶, illetve nemzetközi egyezmény alkalmazásával a öregségi nyugellátásban, rehabilitációs járadékban, a Magyar Alkotóművészeti Közalapítvány által folyósított ellátásokról szóló kormányrendelet alapján folyósított öregségi, rokkantsági nyugdíjsegélyben (nyugdíjban), Magyarországon nyilvántartásba vett egyháztól egyházi, felekezeti nyugdíjban, vagy növelt összegű öregségi, munkaképtelenségi járadékban részesül,
2. a szociális biztonsági rendszerek koordinálásáról és annak végrehajtásáról szóló uniós rendeletek, illetve az EGT-állam jogszabályai alkalmazásával saját jogú öregségi nyugdíjban részesül.

⁴ A Munka Törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 195. §.

⁵ Az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII törvény (a továbbiakban: Art.) 16. § (4/b) bekezdés.

⁶ 1997. évi LXXXI. törvény.

2. Adófizetési kötelezettséget eredményező jogviszony:

a) a munkaviszony;

b) a szövetkezet és természetes személy tagja között fennálló, a tag részére munkavégzési kötelezettséget eredményező vállalkozási és megbízási jogviszony, kivéve az iskolaszövetkezet és a nappali rendszerű oktatás keretében tanulmányokat folytató tanuló, hallgató tagja között fennálló ilyen jogviszony;

c) a közkereseti társaság, a betéti társaság, a korlátolt felelősségű társaság, a közös vállalat, az egyesülés, az európai gazdasági egyesülés, a szabadalmi ügyvivői társaság, a szabadalmi ügyvivői iroda és természetes személy tagja között fennálló, a tagnak a jogi személy, az egyéb szervezet tevékenységében való személyes közreműködési kötelezettséget eredményező tagi jogviszony (ideértve a nem munkaviszony keretében ellátott vezető tisztségviselői jogviszonyt is);

d) az ügyvédi iroda, a közjegyzői iroda, a végrehajtói iroda, az egyéni cég és természetes személy tagja között fennálló tagi jogviszony;

e) a gazdálkodó szervezet és a tanuló között tanuló szerződés alapján fennálló jogviszony;

f) az egyházi jogi személy és az egyházi szolgálati viszonyban álló egyházi személy között fennálló jogviszony;

h) a személyi jövedelemadóról szóló törvény szerinti nem önálló tevékenység vagy önálló tevékenység (ide nem értve a közérdekű önkéntes tevékenységről szóló törvény hatálya alá tartozó közérdekű önkéntes tevékenységet, az egyéni vállalkozói tevékenységet, a mezőgazdasági őstermelői tevékenységet, a bérbeadói tevékenységet és az európai parlamenti képviselő e tevékenységét) végzésének alapjául szolgáló, az a)-f) pont hatálya alá nem tartozó olyan jogviszony, amely alapján a tevékenységet Magyarországon vagy a szociális biztonsági rendszerek koordinálásáról szóló közösségi rendelet hatálya alá tartozó másik tagállam területén végzik.

Nem eredményez adófizetési kötelezettséget:

a) a c)-d), f) pontjában meghatározott jogviszony, ha a jogi személy, az egyéb szervezet tagja (ideértve az egyházi szolgálati jogviszonyban álló egyházi személyt is) saját jogú nyugdíjas természetes személy, vagy özvegyi nyugdíjban részesülő olyan - a c)-d) pontban meghatározott jogviszonyban álló – természetes személy, aki a rá irányadó öregségnyugdíj – korhatárt már betöltötte;

b) az iskolaszövetkezetnek a nappali rendszerű oktatás keretében tanulmányokat folytató tanuló (hallgató) tagjával fennálló jogviszony;

c) a szociális szövetkezetnek a szövetkezetekről szóló törvényben meghatározott tagi munkavégzési jogviszonyban álló tagjával fennálló jogviszonya;

- d) a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény 44. § (1) bekezdés a) pontja szerint a hallgatói munkaszerződés alapján létrejött jogviszony.

Példa: Megbízási jogviszonyban tolmácsolást végző megbízott a minimálbér 30%-át el nem érő díjazásban részesül. Mivel a Tbj. szabályai szerint nem minősül biztosítottnak, járulékfizetési kötelezettség a kifizetéssel összefüggésben nem merül fel, de a szociális hozzájárulási adót a kifizetőnek meg kell fizetnie mivel az előzőek szerinti h) pont alá tartozó, adófizetési kötelezettséget eredményező jogviszonyban álló személy részesül adóalapot képező jövedelemben. A kifizetőnek a juttatással összefüggésében 27 százalék egészségügyi hozzájárulást nem kell fizetnie.

3. A kifizetőt terhelő adó

3.1. A kifizetőt terhelő adó alapja

Főszabály szerint:

- a kifizető által a vele adófizetési kötelezettséget eredményező jogviszonyban álló természetes személy részére juttatott, kifizetett, a személyi jövedelemadóról szóló törvény (a továbbiakban: Szja tv.) rendelkezései szerinti adókötelezettség alá eső önálló, illetve nem önálló tevékenységből származó bevételből az adóelőleg-alap számításánál a Szja tv. rendelkezései szerint figyelembe vett jövedelem, növelve a munkavállalói érdekképviseletet ellátó szervezet részére levont (befizetett) tagdíj összegével.

Az előzőek szerinti juttatás hiányában a munkaszerződésben meghatározott alapbér vagy – ha a munkát munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban végzik – a szerződésben meghatározott díjazás.

Külföldi kiküldetés esetén a alapbér: az adott munkakörben foglalkoztatott kiküldetését megelőző egy évben a munkavállaló teljesítményétől, ledolgozott munkaidejétől közvetlenül függő, a munkavállaló alapbéréen vagy az alkalmazott bérformán alapuló, a munkaszerződés alapján ténylegesen számfejtett és kifizetett munkabér (a statisztikai elszámolások szerinti törzsbér) havi átlagos összege, ennek hiányában a tárgyhavi alabér..

- a tanuló szerződés alapján ténylegesen kifizetett díj.

Ha a kifizető a természetes személlyel fennálló, adófizetési kötelezettséget eredményező jogviszonya alapján ugyanazon adó-megállapítási időszakra Magyarországon adóztatható és Magyarországon nem adóztatható jövedelmet is kifizet (juttat), az adóalap megállapításánál az adóelőleg-számításánál figyelembe vett jövedelem mellett számításba kell venni a szerződésben rögzített alapbért vagy más díjazás időarányos részét is. Külföldi kiküldetés esetén az alapbér – vagy más díjazás – azon időszakára (naptári napokra) vonatkozó arányos részét kell figyelembe venni, amelyben a jövedelem külföldön adóztatható. Egyszerre több államban végzett tevékenység esetén pedig azt az időszakot, amelyre a külföldön adóztatható jövedelem jár.⁷

Figyelem! Az adóalap megállapításánál az előzőek szabályok alapján meghatározott jövedelmet akkor is számításba kell venni, ha annak kifizetésére az adófizetési kötelezettséggel járó jogviszony megszűnését követően kerül sor. Az adókötelezettséget megalapozó jogviszony megszűnését követően, e jogviszony alapján jutott (kifizetett) adólapot képező jövedelmet úgy kell figyelembe venni, mintha annak kifizetésére a jogviszony megszűnése napján került volna sor.

3.2. A kifizetőt terhelő adónak nem alapja:

a) a külföldi állam Magyarországra akkreditált diplomáciai és konzuli képviselete személyzetének külföldi állampolgárságú tagja részére kifizetett, juttatott bevétel;

b) a külföldi állam Magyarországra akkreditált diplomáciai és konzuli képviselete személyzetének külföldi állampolgárságú tagja által munkaviszony keretében háztartási alkalmazottként foglalkoztatott külföldi állampolgár részére kizárólag e jogviszonyára tekintettel, vagy azzal összefüggésben kifizetett, juttatott bevétel;

c) a nemzetközi szervezet nemzetközi szerződés alapján mentességet élvező tisztviselője, alkalmazottja részére kifizetett, juttatott bevétel;

d) a külföldi kifizető által Magyarországon kiküldetés, kirendelés vagy munkaerő-kölcsönzés keretében munkaviszonyban foglalkoztatott olyan - bevándorolt vagy letelepedett jogállással nem rendelkező - magánszemély részére kifizetett, juttatott bevétel (ideértve a munkaszerződésben meghatározott alapbért is), aki harmadik állam állampolgára, feltéve, hogy a foglalkoztatás időtartama nem haladja meg a két évet, valamint az említett feltételek szerinti korábbi foglalkoztatásától számítva a foglalkoztatás ismételt megkezdéséig legalább három év már eltelt;

e) a kifizető által megállapított és folyósított társadalombiztosítási ellátás, valamint az általa folyósított szociális ellátásból a szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló törvény szerint nem a kifizetőt terhelő rész;

⁷ Szcho tv. 455. § (1a) bekezdés.

f) a szerzői jogi védelem, találmányi szabadalmi oltalom, védjegyoltalom, földrajzi árujelzők oltalma, mintaoltalom alatt álló mű, alkotás, valamint az újítás hasznosítására irányuló felhasználási, hasznosítási, használati szerződés alapján a vagyoni jog (védelem alatt álló jog, oltalmi jog) felhasználásának ellenértékeként kifizetett díj;

g) a késedelmes teljesítéshez kapcsolódó kamat;

h) az olyan személynek juttatott bevétel, akire a Tbj. 11. §-a és 13. §-a szerint a biztosítási kötelezettség nem terjed ki,

i) az ingatlan bérbeadásából származó jövedelem.

3.3. A kifizetőt terhelő adóalap megállapításának különös szabálya (társas vállalkozó után fizetendő adó)

3.3.1. A közkereseti társaságot, a betéti társaságot, a korlátolt felelősségű társaságot, a közös vállalatot, az egyesülést, az európai gazdasági egyesülést, a szabadalmi ügyvivői irodát, a szabadalmi ügyvivői társaságot, az ügyvédi irodát, a közjegyzői irodát, a végrehajtói irodát, az egyéni céget a tagjával fennálló adófizetési kötelezettséget eredményező jogviszonyára tekintettel havonta terhelő adó alapja legalább a minimálbér 112,5 százaléka. Az adó alapja legalább az adófizetési kötelezettséget eredményező jogviszony fennállása minden napjára számítva a minimálbér 112,5 százalékanak harmincad része, ha a jogviszony nem áll fenn a hónap minden napján.

Ezt a szabályt nem kell alkalmazni arra a tagra, aki legalább heti 36 óras foglalkoztatással járó munkaviszonyban áll, vagy közép- vagy felsőfokú oktatási intézményben nappali rendszerű oktatás keretében folytat tanulmányokat és erről a tényről a kifizető felé nyilatkozik. E tag tekintetében a szociális hozzájárulási adót a tényleges adóalap után fizeti meg a kifizető.

Példa: A középfokú végzettséget igénylő társas vállalkozói tevékenységet folytató személy heti 36 órát elérő munkaviszonya 2014. március 5-én megszűnt. A társas vállalkozó személy közreműködésére tekintettel március hónapban nem részesül díjazásban. A minimálbér 112,5 százalékanak (132 750 forint) harmincad része, azaz napi 4425 forint lesz a szociális hozzájárulási adó alapja. A 2014. március 6-tól 2014. március 31-ig terjedő időszakra $26 \times 4425 = 115\,050$ forint után kell a társas vállalkozásnak a szociális hozzájárulási adót megfizetnie.

kifizető a tagjával fennálló jogviszonya alapján az őt terhelő adó alapjának megállapításakor az előzőeken túlmenően nem veszi számításba a hónapnak azt a napját, amelyen a tagja más kifizetővel is az adóalap megállapításának különös szabályai hatálya alá tartozó adófizetési kötelezettséget eredményező jogviszonyban áll, vagy egyéni vállalkozóként az adóalap megállapításának különös szabályai hatálya alatt áll, feltéve, hogy a másik kifizető e napot a taggal fennálló jogviszonya alapján őt terhelő adó, illetve az egyéni vállalkozó e napot a saját maga után fizetendő adó alapjának megállapításakor számításba veszi.

Ez azt jelenti, hogy az előzőekben meghatározott minimum adóalap (a minimálbér 112,5 százaléka) után a szociális hozzájárulási adót csak az egyik kifizetőnek (társaságnak) kell megfizetnie a természetes személy (tag) nyilatkozata szerint.

Abban az esetben, ha a természetes személy (tag) egyidejűleg egyéni vállalkozó is és mindkét jogviszonya vonatkozásában a minimum adóalap utáni adófizetési kötelezettség terhelné, akkor saját döntése szerint tagi jogviszonyára tekintettel a kifizetőnek vagy saját maga után az egyéni vállalkozónak – vagyis csak az egyik jogviszonyban – kell a minimum adóalap után az adófizetést teljesítenie. A természetes személynek azonban a kifizetőt (társaságot) a tárgyév január 31-éig, az adóév egészére tett nyilatkozatának átadásával értesítenie kell arról a döntéséről, hogy a minimum adóalap utáni adófizetési kötelezettséget a kifizető (társaság) teljesítse.

Fontos! Mivel nem képez adóalapot az olyan tag számára adott juttatás, aki a rá irányadó öregségi nyugdíjkorhatárt már elérte, természetesen esetükben sem kell a minimum adóalapra vonatkozó szabályokat alkalmazni, az ilyen taggal összefüggésben szociális hozzájárulási adót nem kell fizetni.

Figyelem!

Minimálbéren a szociális hozzájárulási adó tekintetében a Tbj. szerinti minimálbért kell érteni!

Minimálbér:

1. a tárgyhónap első napján érvényes, a teljes munkaidőben foglalkoztatott munkavállaló részére megállapított személyi alaphír kötelező legkisebb havi összege (2014-ben 101 500 forint), és

2. a biztosított egyéni és társas vállalkozó járulékfizetéséről szóló rendelkezések alkalmazásában a tárgy hónap első napján, a teljes munkaidőre érvényes garantált bérminimum havi összege (2014-ben 118 000 forint), ha az egyéni vállalkozó személyesen végzett főtevékenysége vagy a társas vállalkozó főtevékenysége legalább középfokú iskolai végzettséget vagy középfokú szakképzettséget igényel.

3.3.2. Az egyházi jogi személyt az egyházi szolgálati viszonyban álló egyházi személlyel fennálló adófizetési kötelezettséget eredményező jogviszonyra tekintettel havonta terhelő adó alapja a minimálbér. Az adó alapja az adófizetési kötelezettséget eredményező jogviszony fennállása minden napjára számítva a minimálbér harmincad része, ha a jogviszony nem áll fenn a hónap minden napján.

Ezt a szabályt nem kell alkalmazni arra az egyházi szolgálati viszonyban álló egyházi személyre, aki legalább heti 36 órás foglalkoztatással járó munkaviszonyban áll, vagy közép- vagy felsőfokú oktatási intézményben nappali rendszerű oktatás keretében folytat tanulmányokat és erről a tényről a kifizető felé nyilatkozik.

3.3.3. Mentésülés a különös szabályok a minimum adóalap után történő adófizetési kötelezettség) alkalmazása alól

A kifizető a tagjával (ideértve az egyházi szolgálati viszonyban álló egyházi személyt is) fennálló jogviszonya alapján az őt terhelő adó alapjának megállapítására vonatkozó különös szabályai hatálya alá tartozó esetben nem veszi számításba a hónapnak azt a napját, amelyre a tagja:

- táppénzben, baleseti táppénzben, terhességi-gyermekágyi segélyben, gyermekgondozási díjban részesül;
- gyermekgondozási segélyben, gyermeknevelési támogatásban, ápolási díjban részesül, kivéve, ha a gyermekgondozási segély, ápolási díj folyósítása alatt a tag személyes közreműködését, az egyházi szolgálati viszonyban álló egyházi személy egyházi szolgálatát személyesen folytatja, valamint
- önkéntes tartalékos katonaként katonai szolgálatot teljesít;
- fogvatartott;
- az ügyvédi iroda, a szabadalmi ügyvivői iroda, a szabadalmi ügyvivői társaság, a közjegyzői iroda a tagjával fennálló jogviszonya alapján őt terhelő adó alapjának megállapításakor a hónapnak azt a napját,

amelyen tagja ügyvédi tevékenysége, szabadalmi ügyvivői kamarai, illetve közjegyzői kamarai tagsága szünetel.

Az adóalap különös szabály szerinti megállapításakor az egy hónapra fizetendő adó alapjának megállapításakor a kifizető nem veszi számításba a hónapnak azt a napját, amelyre az adófizetési kötelezettséget eredményező jogviszonyára tekintettel a törvény külön rendelkezése alapján mentesül az adófizetés különös szabályainak alkalmazása alól. Ilyen esetben az adó alapja a hónap többi napjára számítva naponta egyházi jogi személy, valamint más kifizető esetében legalább minimálbér 112,5 százalékának harmincad része.

4. A kifizetőnek nem minősülő személy által fizetendő adó

4.1. Az egyéni vállalkozó

A személyi jövedelemadóról szóló törvény rendelkezései szerint a vállalkozói jövedelem szerinti adózást alkalmazó egyéni vállalkozót saját maga után terhelő adó alapja főszabály szerint a vállalkozói kivét, az átalányadózást alkalmazó egyéni vállalkozó esetében pedig az átalányban megállapított jövedelem.

Az adóalap megállapításának különös szabálya vonatkozik arra, aki nem áll legalább heti 36 órás foglalkoztatással járó munkaviszonyban, vagy nem folytat tanulmányokat közép- vagy felsőfokú oktatási intézmény nappali rendszerű oktatás keretében. Az ilyen egyéni vállalkozót saját maga után havonta terhelő adó alapja legalább a minimálbér 112,5 százaléka. Az adó alapja az egyéni vállalkozói jogállás fennállása minden napjára számítva legalább a minimálbér 112,5 százalékának harmincad része, ha a természetes személy e jogállással nem rendelkezik a hónap minden napján.

4.2. Az egyszerűsített vállalkozói adó (a továbbiakban: eva) alanyának minősülő egyéni vállalkozó

Az adóalap megállapításának különös szabálya vonatkozik arra, aki nem áll legalább heti 36 órás foglalkoztatással járó munkaviszonyban, vagy nem folytat tanulmányokat közép- vagy felsőfokú oktatási intézmény nappali rendszerű oktatás keretében. Az ilyen egyéni vállalkozót saját maga után havonta terhelő adó alapja legalább a minimálbér 112,5 százaléka. Az adó alapja az egyéni vállalkozói jogállás fennállása minden napjára számítva legalább a minimálbér 112,5 százalékának harmincad része, ha a természetes személy e jogállással nem rendelkezik a hónap minden napján.

4.2.1. Abban az esetben, ha a magasabb összegű társadalombiztosítási ellátások megszerzése érdekében külön törvény rendelkezése szerint az adóévre, vagy az adóévnek a munkaviszonya vagy tanulói (hallgatói) jogviszonya megszűnését követő hátralévő részére nyilatkozatot tett az egyéni vállalkozó, a nyilatkozat szerinti összeg az adó alapja. Abban az esetben, ha az egyéni vállalkozó egyszerűsített vállalkozói adóalanyisága év közben megszűnik, az adóalapot törthónap esetén az egyszerűsített vállalkozói adóalanyisága megszűnésének hónapjában napi arányosítással állapítja meg.

4.2.2. Az egyszerűsített vállalkozói adó alanyának minősülő egyéni vállalkozót saját maga után terhelő adó alapja az egyszerűsített vállalkozói adó alapjának 4 százaléka, ha

a) legalább heti 36 órás foglalkoztatással járó munkaviszonya van, vagy közép- vagy felsőfokú oktatási intézményben nappali rendszerű oktatás keretében folytat tanulmányokat, vagy

b) tagként az adóalap megállapításának különös szabályai (a minimálbér 112,5 százaléka utáni) adófizetési kötelezettséget megalapozó jogviszonyban áll a kifizetővel a társas vállalkozásban.

4.3. Mentésülés a különös szabályok alkalmazása (a minimum adóalap után történő adófizetési kötelezettség) alól

Az egyéni vállalkozó az őt saját maga után terhelő adó alapjának megállapításakor az adóalap megállapításának különös szabályai hatálya alá tartozó esetben nem veszi számításba a hónapnak azt a napját, amelyre maga az egyéni vállalkozó

a) táppénzben, baleseti táppénzben, terhességi-gyermekágyi segélyben, gyermekgondozási díjban részesül;

b) gyermekgondozási segélyben, gyermeknevelési támogatásban, ápolási díjban részesül, kivéve, ha a gyermekgondozási segély, ápolási díj folyósítása alatt az egyéni vállalkozó e tevékenységét személyesen folytatja,

c) önkéntes tartalékos katonaként katonai szolgálatot teljesít;

d) fogvatartott;

e) tevékenységét szünetelteti

f) az ügyvédi, szabadalmi ügyvivői, közjegyzői vagy állat-egészségügyi szolgáltató tevékenységet folytató egyéni vállalkozó az őt saját maga után terhelő adó alapjának megállapításakor az adóalap megállapításának különös szabályai hatálya alá tartozó esetben – az előzőekben meghatározottakon

túlmenően – nem veszi számításba a hónapnak azt a napját, amelyen ügyvédi tevékenysége, szabadalmi ügyvivői kamarai, közjegyzői kamarai tagsága, vagy állat-egészségügyi szolgáltató tevékenysége szünetel.

Példa: A középfokú végzettséget nem igénylő tevékenységet folytató egyéni vállalkozó áprilisban 1-jétől 10-éig táppénzben részesül. Az egyéni vállalkozó április havi vállalkozói kivétje 96 000 forint, ami azt jelenti, hogy a szociális hozzájárulási adót – az adófizetés alól történő mentesítésre okot adó körülmény fennállásának hiányában – a „minimum adóalap”, a minimálbér 112,5 százaléka után, azaz 114 188 forint alapulvételével kellene megfizetnie. A járulékalap 30-ad része 3806 forint. A táppénzfolyósítás miatt az adófizetési kötelezettséget 20 napra kell teljesíteni, azaz a minimum fizetési kötelezettség összege 76 120 forint lenne, de a vállalkozói kivét összege ezt meghaladja, tehát a kivét lesz a szociális hozzájárulási adó alapja. Ha a vállalkozói kivét összege a példában szereplő esetben nem érné el a 76 120 forintot, akkor a 76 120 forint után kellene megfizetni az adót.

Az előzőeken túlmenően az egyéni vállalkozó nem veszi számításba azt az időszakot, amelyen a kifizetővel (társas vállalkozással) – a társas vállalkozás részére a tárgyév január 31-éig, az adóév egészére tett nyilatkozata alapján – az adóalap megállapításának különös szabályai hatálya alá tartozó adófizetési kötelezettséget eredményező jogviszonyban áll, feltéve, hogy a társas vállalkozás ezen időszakot az egyéni vállalkozónak minősülő személlyel fennálló jogviszonya alapján az őt terhelő adó alapjának megállapításakor számításba veszi.⁸

4.4. A mezőgazdasági őstermelő

A mezőgazdasági őstermelőt saját maga után havonta terhelő adó alapja a minimálbér. Az adó alapja a mezőgazdasági őstermelői jogállás fennállása minden napjára számítva a minimálbér harmincad része, ha a természetes személy e jogállással nem rendelkezik a hónap minden napján, vagy más okból nem minősül az adó alanyának a hónap minden napján.

Az egy hónapra fizetendő adó alapjának megállapításakor a mezőgazdasági őstermelő nem veszi számításba a hónapnak azt a napját, amelyre mezőgazdasági őstermelői jogállására tekintettel a törvény külön rendelkezése alapján mentesül az

⁸ A kisadózó vállalkozások tételes adójáról és a kisvállalati adóról szóló 2012. évi CXLVII. törvény szerint kisadózóként bejelentett személy esetében, az említett szabályok nem alkalmazhatók.

adófizetés különös szabályainak alkalmazása alól. Ilyen esetben az adó alapja a hónap többi napjára számítva a minimálbér harmincad része.

A mezőgazdasági őstermelő az őt saját maga után terhelő adó alapjának megállapításakor nem veszi számításba a hónapnak azt a napját, amelyre

a) táppénzben, baleseti táppénzben, terhességi-gyermekágyi segélyben, gyermekgondozási díjban részesül;

b) gyermekgondozási segélyben, gyermeknevelési támogatásban, ápolási díjban részesül, kivéve, ha a gyermekgondozási segély, ápolási díj folyósítása alatt a mezőgazdasági őstermelő e tevékenységét személyesen folytatja;

c) önkéntes tartalékos katonaként katonai szolgálatot teljesít;

d) fogvatartott.

5. Az adó mértéke

A számított adó az adóalap 27 százaléka. A fizetendő adó a számított adó, csökkentve az adó fizetésére kötelezettet törvény rendelkezése alapján megillető adókedvezmények összegével.

5.1.A fizetendő adó megállapításánál a számított adót a következő adókedvezmények csökkentik:

a) a munkaerő-piaci szempontból kedvezőtlen helyzetű társadalmi csoportok és a munkaerő-piacról tartósan távollévők foglalkoztatása, munkaerő-piaci versenyképességük kiegyenlítése, valamint a pályakezdő fiatalok gyakorlati munkatapasztalat-szerzésének megkönnyítése céljából más törvényben meghatározott, annak rendelkezése szerint az adóból érvényesíthető adókedvezmény⁹;

b) a szakképzettséget nem igénylő munkakörökhöz kapcsolódó adókedvezmény;

c) a megváltozott munkaképességű vállalkozók után érvényesíthető adókedvezmény;¹⁰

d) a huszonöt év alatti és az ötvenöt év feletti foglalkoztatott munkavállaló után érvényesíthető adókedvezmény;

e) a tartósan álláskereső személyek után érvényesíthető adókedvezmény;

⁹ Az egyes kedvezmények igénybevételére vonatkozó feltételekről a kedvezmény érvényesítését szabályozó jogszabályok adnak iránymutatást.

¹⁰ Szcho tv. 462/A. §.

- f) a gyermekgondozási díjban gyermekgondozási segélyben vagy gyermeknevelési támogatásban részesülő munkavállalók után érvényesíthető adókedvezmény;
- g) a szabad vállalkozási zónákban működő vállalkozások adókedvezménye;
- h) kutatók foglalkoztatása után járó adókedvezmény.¹¹

A kedvezményrendszerből a munkabérek nettó értékének megőrzését célzó adókedvezmény, a külön törvényben meghatározott START PLUSZ, START EXTRA, START BÓNUSZ kártyákhoz¹² kapcsolódó adókedvezmény és kifutó jelleggel Karrier-Híd Programhoz kapcsolódó adókedvezmény kivezetésre került.

6. Az adó bevallása, befizetése

Az Art. 31. § (2) bekezdése szerint a kifizető az adót havonta megállapítja, és a tárgyhónapot követő hónap 12-éig a 1408-as számú bevallásban vallja be, és ugyanezen időpontig megfizeti. A befizetést a NAV Szociális hozzájárulási adó beszedési számla 10032000-060055912 javára kell teljesíteni.

Fontos!

Az adó megfizetése államháztartási forrásból fedezett ellátásra (ideértve különösen a társadalombiztosítási ellátást és az álláskeresői ellátást), vagy államháztartási forrásból folyósított támogatás igénybevételére való jogot nem keletkeztet, valamint az adó alapja és összege az ilyen ellátás, illetőleg támogatás összegét nem befolyásolja.

6.1. Az egyéni vállalkozó az adót az Art. 31. § (2) bekezdése szerint havonta állapítja meg, és a tárgyhónapot követő hónap 12-éig a 1458-as számú bevallásban vallja be, és eddig az időpontig fizeti meg.

6.1.1. Az egyéni vállalkozó az egyszerűsített vállalkozói adó alapja figyelembevételével fizetett adót az Art. 31. § (2) bekezdése szerint havonta állapítja meg, és a tárgyhónapot követő hónap 12-éig ugyancsak a 1458-as számú bevallásban vallja be, illetve fizeti meg. Ettől eltérően, a legalább heti 36 órás foglalkoztatással járó munkaviszonnyal rendelkező, vagy közép- vagy felsőfokú oktatási intézményben nappali rendszerű oktatás keretében tanulmányokat folytató éva adózó egyéni vállalkozó az adót negyedévente állapítja meg, és a tárgynegyedévet

¹¹A d), valamint az f)-j) pontokban említett adókedvezményekkel kapcsolatban az adóhatóság honlapján www.nav.gov.hu, részletes tájékoztató olvasható.

¹² A pályakezdő START kártyával rendelkező fiatal foglalkoztatásának időtartamára – legfeljebb azonban 2014. december 31-ig – a munkaadó továbbra is érvényesíthet adókedvezményt.

követő hónap 12-éig vallja be a 1458-as számú bevallásban. A befizetés teljesítésének időpontja azonos a bevallás benyújtásának határidejével.

6.2. A külföldi kifizető az adóval összefüggő adókötelezettséget az Art. 8. §-ában és 9. §-ában meghatározott képviselő útján, ennek hiányában közvetlenül személyesen teljesíti. A külföldi kifizető az adókötelezettségeit személyesen csak akkor teljesítheti, ha bejelentkezése alapján az állami adóhatóság adózóként nyilvántartásba vette.

Ha a külföldi kifizető az adókötelezettségek teljesítésére nem rendelkezik Art. szerinti képviselővel, és a bejelentkezést is elmulasztja, az adóval összefüggő adókötelezettségek teljesítésére a vele adófizetési kötelezettséget eredményező jogviszonyban álló természetes személy kötelezett. Az Art. 31. § (2) bekezdése szerinti bevallási kötelezettségét havonta a 1408INT jelű nyomtatványon, a tárgyhónapot követő hónap 12-éig elektronikus úton kell az állami adóhatóság részére teljesíteni.

A külföldi vállalkozás is jogosult a munkaviszonyban foglalkoztatott után a szociális hozzájárulási adóból kedvezmény igénybevételére. A kedvezmény érvényesítése a 1408-as bevallás általános szabályok szerinti benyújtásával, a külföldi kifizetőre vonatkozó adatok feltüntetésével valósulhat meg. Ez azt jelenti, hogy a kedvezményt érvényesíteni kívánó kötelezettnek a munkavállalóval összefüggésben nem csak a szociális hozzájárulási adót, az érvényesített részadókedvezményt, hanem a nyugdíjjárulékot és az egészségbiztosítási- és munkaerő-piaci járulékot is ezen a bevalláson kell közölni. A kötelezettségek ilyen esetben nem a 303 adónemkódon kerülnek bevallásra, ezért fizetési kötelezettséget is a bevallásban megjelölt adónemkódokhoz tartozó beszédési számla javára kell teljesíteni. Például a nyugdíjjárulék bevallása a 1408-as bevallásban a 125-ös adónemen történik, ezért a nyugdíjjárulékot, ebben az esetben a NAV Nyugdíjbiztosítási Alapot megillető bevételek magánszemélyt, őstermelőt, egyéni vállalkozót, kifizetőt terhelő kötelezettség beszédési számla 10032000-06056236 javára kell teljesíteni.

A Tbj. 56/A. § szerinti szociális hozzájárulási adóból részkedvezményt érvényesítő kötelezettnek a 1408-as számú bevallás benyújtása mellett a 1408INT jelű bevallást már nem kell benyújtania.

6.3. A mezőgazdasági őstermelő az adót negyedévente állapítja meg, és az Art. 31. § (2) bekezdése szerinti adattartalommal, a negyedévet követő hónap 12-éig a 1458-as bevalláson, elektronikus úton vallja be, illetve fizeti meg.

6.4. A kincstár számfejtési körébe tartozó költségvetési szervek képviselőjeként az adó megállapítására, bevallására és megfizetésére a kincstár kötelezett.

7. Más jogszabályok alkalmazása

Az egyszerűsített közteherviselési hozzájárulásról¹³, valamint az egyszerűsített foglalkoztatásról szóló törvény¹⁴ hatálya alá tartozó adófizetési kötelezettséget eredményező jogviszony esetében az adózó az adóval összefüggő adókötelezettségeit az érintett törvény rendelkezéseit figyelembe véve teljesíti.

Az Európai Unió kötelező jogi aktusának vagy a nemzetközi szerződésnek a rendelkezését kell alkalmazni, amennyiben az adóra kiterjedő hatályú jogi aktus, illetőleg nemzetközi szerződés e fejezettől eltérő rendelkezést tartalmaz. A gyakorlatban – figyelemmel arra, hogy a kifizetőt terhelő adónak nem alapja az olyan személynek juttatott bevétel, akire a Tbj. 11. §-a és 13. §-a szerint a biztosítási kötelezettség nem terjed ki – ez azt jelenti, hogy az egyezmények alapján, Magyarországon biztosítási kötelezettség alá nem volt személyek esetében szociális hozzájárulási adót nem kell fizetni.

Példa: Egy Magyarországon bejegyzett Kft. német állampolgárságú vezető tisztségviselőre havi 300 000 forint járulékalapot képező jövedelemben részesül, a vezető tisztséget megbízási jogviszony keretében látja el, de a társaság tevékenységében a vezető tisztség ellátása mellett személyesen nem működik közre. A Tbj. 2012. január 1-jétől hatályos szabályai szerint a vezető tisztség ellátása vonatkozásában a vezető tisztségviselő társas vállalkozónak minősül. A magyar foglalkoztató könyvelője számára átadták az A1 jelű igazolást, amely 2014. december 31-ig érvényes. Az igazolás alapján a vezető tisztségviselő kizárólag Németországban, a német szabályok szerint biztosított, ezért **Magyarországon** biztosítási kötelezettséggel járó jogviszony hiányában a Tbj. szabályai szerint járulékfizetési kötelezettség, és szociális hozzájárulási adó kötelezettség nem merülhet fel.

Nemzeti Adó- és Vámhivatal

¹³ 2005. évi CXX. törvény.

¹⁴ 2010. évi LXXV. törvény.